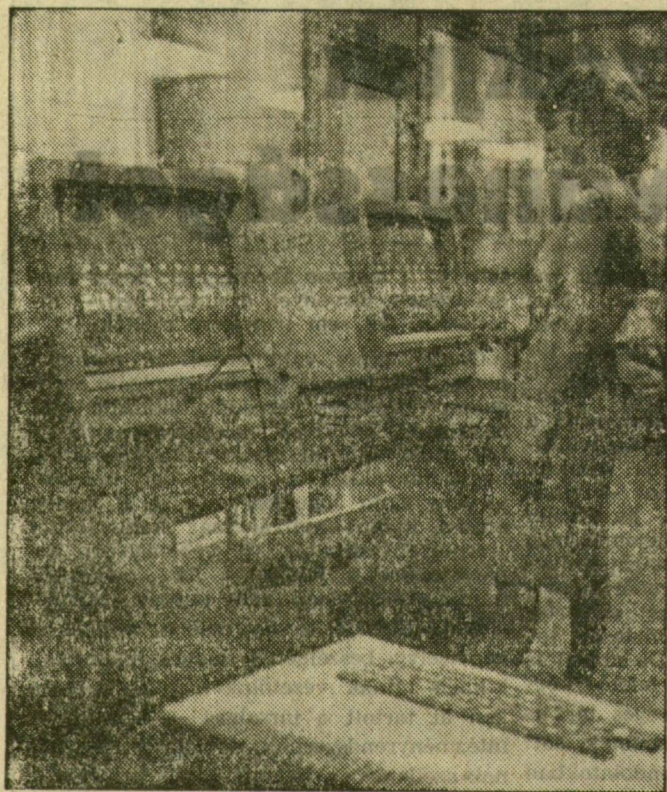

Energiatakarékos cukorgyártás

Az Ercsi Cukorgyárban az idei, csaknem 90 napos kampanyban mintegy 26 ezer tonna cukrot gyártanak. A múlt évben az úgynevezett cukoroldatra beszerelt Siemens-főzőautomaták jól beváltak, így az idén jelentős energiamegtakarítással tudják előállítani a cukrot. A képen: Kovácsné Kovács Erzsébet Siemens-számitógéppel irányítja a főzési folyamatot

Tetőpontján az influenza-járvány

Az influenza Európában változatlanul Svédországban, Norvégiában, Franciaországban és Magyarországon okoz járványokat — tájékoztatta Vass Ádám, a Szociális és Egészségügyi Minisztérium főorvosa az MTI-t. Hazánkban a járvány 5 hete alatt január 8-ig több mint 372 ezren betegedtek meg influenza A H3N2 altípusú vírus okozta fertőzésben. Ugy tűnik, hogy a járvány a tetőzés felé közeledik. A megbetegedések száma az ország keleti felében Hajdú-Bihar, Bács-Kiskun, Borsod-Abaúj-Zemplén megyékben, továbbá a fővárosban már csökken, a dunántúli megyékben viszont még növekedik. A megbetegedések mintegy 5 százaléknál észleltek szövődményt, elsősorban hörghurutot, tüdőgyulladást. A járvány sújtotta területeken az illetékes egészségügyi szervek által elrendelt — a kórházban kezelt betegek védelmét szolgáló — kórházi látogatási tilalmakkal kapcsolatban továbbra is kéri a lakosság megértő türelmét.

A szegedi tömegközlekedésről

Kusza vonalak

A mindmáig bőven virágzó szegedi konzervatívizmuskon biztos terrénuma, am egyben némileg okozója is a városi tömegközlekedés zavaros rendszere. Most, hogy a pátriárkát, vezérlo hatalmi viszonyok, ha tesszük a gondolkodási mozgások némileg nyilvánosabbá, áttekinthetőbbé válnak, jó volna, ha a fizikai mozgások is ésszerűbben szerveződnenek! Mert kérem, akiknek az autóbusz-menetrendje zavaros, annak a fejében sincs rend.

A szegedi tömegközlekedés alapeszméje („eszmei alapja”): mindent mindennel összekötni! A tervező mérnökök látnokok vagy szuperképek módjára próbálnak kitalálni minden viszonylatot, mely a lehetséges utasok fejében megszülethet. Erre tervezik a járatok jó részét. Másik fixa ideájuk, hogy egy bizonyos helyre csak egyetlen járatot lehet eljutni. Ezt tükrözik például a 10-es, 11-es buszok, amelyek szinte az összes lakótelepet bebarangolva jutnak el a Víztorony térig, illetve vissza: a Honvéd térre és a nagyllomás-hoz. A kacsaringók már-már komikus példája a 17-es, amelyre kitéhetnek a „vn”, „városnéző” táblát.

A trolikkal is ban van. A Csongrádi sugárút egy szakaszán mind az öt együtt jár (s persze gyors egymásutánban, az összes, majd fél óráig semmi), csupán végállomásai ágaznak el 2—3 megállónyira.

Ebben a nagy összevisszaságban legöregebb járműveink a legkorszerűbbek. Igen, a három villamos! Ezek ugyanis hosszú, világos egyenes útvonalon közlekednek, s meglehetősen egyenletes ritmusban.

Az erős konzervativizmus persze nem annyira a vállalat, mint inkább a szegedi ember sajátja. Neki ugyan-

— Kérem, mennyi idő alatt juthatok el a Hungária Szállóhoz?
— Busszal negyed óra, gyalog öt perc.

is visszamaradt egy kisvárosi kényszerképzete: nem szeret átszállni! Ezért igényli, hogy minden mindennel össze legyen kötve. Szeged azonban visszavonhatatlanul nagy várossá vált, ahol ez mind nevelésesebb kívánság. Nagy várossá, nagy sugárutakkal, körutakkal, azaz világos, szabályos sugaras szerkezettel, mely szinte sugallja a szimmetriát. Na erre kellene építeni a tömeg-

közlekedést is, s nem olyan járatokra, melyek kicsúfolják, cselezni próbálják a szimmetriát! Sűrű járatok a kör- és sugárutakra, szép, lendületes ívek, nagy egyenes törekedések — persze átszállással. Nem kusza, hanem egyenes vonalak. A csatlakozási pontokat pedig ajánlom az újság-, hamburger-, virág- és egyéb árusok figyelmébe!

Márok Tamás

A vendéglátás új árai

Hogyan alakulnak az idén a megyei vendéglátó vállalat által biztosított étkeztetés árai?

A tavalyi évben 17 forint 81 fillér volt az előfizetéses étkeztetés ételeinek nyersanyagára — a mai ezzel szemben 23 forint 50 fillér. A különbség 5 forint 69 fillér, ez a nyersanyag-áremelkedésből adódik. De mivel a nyersanyagok árának emelkedése mellett árrepre is igényt tart a vállalat, a régi 28 forint 50 filléres eladási ár 33 forint 20 fillér lesz. Az árkülönbség tehát 4 forint 70 fillér.

Az általános iskolákban, ahol tízórait, ebédet és uzsonnát kapnak a gyerekek — tehát a napi öt étkezésből hármat —, a nyersanyagár 23 forint 50 fillérre, tehát 7 forint 20 fillérre, az eladási ár pedig 37 forint 60 fillérről 44 forint 80 fillérre, az eladási ár pedig 51 forint 80 fillérre emelkedik. A felsőfokú oktatási intézményekben, ahol csak ebédszolgáltatás látezik, a régi 20,50 Ft-os nyersanyagár 24 forintra, az eladási ár pedig 32,80 Ft-ról 38,40 Ft-ra

emelkedik. A különbség 5,60 forint.

Ott, ahol a 17 forint 81 filléres régi nyersanyagár-tékú étkezéssel szemben a szolgáltatás nyersanyagértéke egyébként is magasabb volt — most értelem szerűen még magasabbá válik. Ha például az egykori nyersanyagár 23,40 volt — ez 27,50-re emelkedik. A különbség 4 forint 10 fillér. A régi, 37,40-es eladási ár helyett ez már 44 forint. A már említett 4,70-es ár-növekmény helyett 6,60 a változás. Az a la carte szolgáltatás ár-növekményei az eddig említettektől eltérőek. A III. osztályú éttermekben az ételek eladási árai 5—6 forinttal nőttek átlagban; a II. osztályúakban pedig 8—10 forint az átlag-ár-növekmény. Azokból a nyersanyagokból készült ételek, melyek ára január 9-től az átlagnál lényegesen magasabb mértékű — az eladási ár az említetté magasabb. A vendéglátó vállalat próbálkozik olyan új, olcsóbb nyersanyagok beszerzésével, felhasználásával, melyek az áremelkedéseket tompíthatják.

S, hogy a vállalat miért nem csökkenti a saját árát? Az ételár-emelkedések mellett egyéb költségek is megnövekedtek, s február-május között energiaár-emelkedések is lesznek. Ez indokoltá tenné a rezsiköltség emelését — de a vállalat jelenleg ezt nem növeli. A csökkentés viszont nincs lehetőség.

Változó világban, szocialista célokért...

Beszélgetés Koczka Ferencel, a munkásörsg megyei parancsnokával

Januárban országszerte munkásörsg-egységgyűléseken értékelik a testület tagjai elmúlt évi tevékenységüket, és ilyenkor határozzák meg a jövőben teljesítendő feladatokat is. Már ez a tény elegendő ahhoz, hogy egy újságíró alkalmat találjon arra — beszélgetésre kéri föl a munkásörsg megyei parancsnokát. Így történt ez tavaly, de bevallom, ebben az évben a beszélgetés alapjait sokkal inkább azok a viták szolgálták, amelyek az elmúlt hónapokban politikai intézményrendszerünk megújítása ügyében zajlanak országszerte. Az alábbi beszélgetésben arra kértük Koczka Ferencet, a munkásörsg megyei parancsnokát, hogy összegezze a munkásörök véleményét, és mondja el, megítélése szerint milyen szerepet szánnak a fegyveres testületnek mai hétköznapijainkban.

— Legutóbb, egy évvel ezelőtt beszélgettünk a munkásörsg napi feladatairól; arról, hogy a testület hogyan kíván megújulni, igazodni a változó körülményekhez. Nos, azóta kiderült, a vártnál is gyorsabban értékelődik át országunk politikai intézményrendszere, s bizony kemény viták keretében áll nem egy régi intézményünk. Ezek közé sorolható a munkásörsg is, amelynek létét több szempontból is megkérdőjelezték az elmúlt időszakban. Ezek a nyilatkozatok napvilágot láttak, arról viszont keveset tudunk, hogyan itéli meg a munkásörsg ezt a helyzetet — mennyire tartja jogosnak a kritikákat?

— Megítélésem szerint a kritikák jó része abból fakad, hogy korábban elég kevés információ jelent meg a munkásörsg-ről, így a szélesebb közvélemény nem ismeri testületünk céljait, tényleges feladatait. A vélemények bizony nemegyszer irritáltak a munkásörsg-közvéleményt. Ez történt például a városi párttervezlet után, amikor megyénkben aláírásokat gyűjtöttek, s levelet küldtek a párt Központi Bizottságához, valamint a Munkásörsg Országos Parancsnokságához kérve, hogy a központi vezetés foglaljon állást abban, szükségesnek tartja-e a munkásörsg fenntartását, e témában határozottan nyilvánítsa ki véleményét. A most lezajlott egységgyűléseinken — így például a szentesin — egy levél fogalmazódott meg miniszterelnökünknek címezve, és tudomásom szerint a szegedi Gera Sándor munkásörsg-egység a párt főtitkárát keresi fel hasonló tartalmú levéllel, amelyben sürgetik a mielőbbi állásfoglalás kidolgozását.

A vádakra egyéb reagálás is történt. A munkásörsgben korábban szolgálatot teljesítő, az egykori karhatalmisták szolidaritásuk kifejezéséül kezdeményezték a munkásörsg-baráti körök létrehozását. Szegeden az elmúlt héten a baráti kör több mint hat-száz fős létszámmal alakult meg, Csongrádon hatvanan csatlakoztak a felhíváshoz, míg Makón, Szentesen és Vásárhelyen a szervezőbizottságok most készítik elő az alakuló üléseket. Előreláthatóan mintegy ezer ember vállalja megyénkben a baráti körök céljait. Ugy értem, tisztázni kell: ez nem egy második munkásörsg létrejöttét jelenti, mint ahogy az alapszabályokban ezt rögzítik is.

— A munkásörsg támogatói — hallgatva a bírálatokat — így fogalmaznak: csak az nyilatkozhat ellentétben a testületről, aki nem ismeri munkáját. Nos, mint ön is említette tény, hogy a munkásörsg hétköznapijairól kevés információ jutott el a széles közvéleményhez. Epp ezért most arra kérem, adjon részletesebb értékelést megyénk munkásörseinek munkájáról.

— Talán azzal kezdeném, hogy napjainkban zajlanak

a munkásörsg-egységgyűlések, amelyek sok éve már jelentős politikai eseményei testületünknek. Az ünnepi alkalomhoz kapcsolódva tudom, kíváncsi vagyok a kérdésekre is fölvetődnek. Például az, sokat vállalnak-e munkásörseink? Megítélésem szerint igen. Becsülettel dolgoznak munkahelyükön, szolgálatot teljesítenek, részt vesznek gyakorlatiainkban, a kiképzéseken, a rendőrség igénye alapján több mint ezer órát segítettek megyénkben a közrend és közbiztonság fenntartásában. Folytathatom a sort azzal, hogy részt vettünk szökött bűnözők elfogásában, eltűnt kisgyerekek felkutatásában is. Emellett a testület tagjainak több mint hatvan százaléka más közéleti tisztségben is dolgozik, s ne feledkezzünk meg arról, hogy a család el-tartása érdekében bizony munkásörseinknek is pluszmunkákat kell vállalniuk. Itt szeretném kihangsúlyozni: a munkásörsg tagjai ellenszolgáltatás nélkül végzik feladataikat.

— Mint említette, a most tanácskozó egységgyűléseken egyik feladat a múlt értékelése, de legalább ilyen fontos az új célok megjelölése. Ön miben látja napjainkban a testület legfontosabb feladatait?

— A mi életünkben jelentős politikai esemény volt tavaly júniusban a munkásörsgparancsnokok országos tanácskozása. Itt az országos párttervezlet elfogadott határozataira építve határozták meg a főbb teendőket. Kihangsúlyozták: támogatjuk a párt reformterveit, a kormányprogramot, és ebből adódóan most legfontosabb kötelességünknek a termelőmunkában történő fegyveres helytállást tekintjük.

A munkaidőalap védelme érdekében 72 órák kiképzés időnként 31 órára csökkentettük, és a munkából történő kikérés az összes igénybevételnek mindössze 28-30 százalékát éri el a korábbi 40 százalékhoz képest. Itt szeretném megjegyezni, hogy ilyen kikérések esetén a munkásörsg megtéríti a kimaradt munka ellenértékét, és az ezzel együttjáró közterheket. Csak Csongrád megyében tavaly közel 1 millió forintot fizettünk a vállalatoknak azért, hogy munkásörseinket munkaidőben is igénybe vehetjük.

S ha már pénzügyi kérdésekről beszélünk, szólnék arról az oly sokat feltett kérdéssel is, vajon sokba kerül-e a munkásörsg ennek az országnak? Mi úgy ítéltük meg, hogy nem. 1988-ban a Csongrád megyei munkásörsg költségvetése közel 7 millió forint volt. Ez több mint 2 ezer 500 munkásörre vetítve nem lehet sok. Ehhez hozzátenném, hogy munkásörseink tavaly mintegy egymillió forint értékű társadalmi munkát végeztek lakóközvetüben, amely éppen megfelel két munkásörsg-egység éves költségvetésének. Pénzünkben egyébként sok nagy-családos munkásörünknek is

adtunk segélyt, ezzel segítve gyermekeik beiskolázását.

Testületünk az elmúlt időszakban az érdeklődés középpontjába került. Ezt jónak tartjuk abból a szempontból, hogy a jószándékú emberek is jobban odafigyelnek arra, mi történik a munkásörsgben, hogyan élnek tagjaink. Akik nem ismerik céljainkat, napi munkánkat, sokszor kinyilatkoztatják, van-e még szükség a testületre, nem kellene-e megszüntetni. Megítélésem szerint köztük csak olyan akad, akit nem tiszta szándék vezet, hanem kifejezetten politikai érdeklődéssel támadja a munkásörseket. E támadások során elhangzik az is, hogy egy pártnak ne legyen fegyveres testülete. Itt szeretném hangsúlyozni, a munkásörsg nem a párt fegyveres testülete, bár az igaz, hogy 1956 decemberében az MSZMP Ideiglenes Intéző Bizottságának kezdeményezésére döntöttek létrehozásáról. De 1957 februárjában az Elnöki Tanács már törvényerejű rendeletben úgy fogalmazta meg a munkásörsg feladatait, hogy a testület kötelessége a népi demokratikus államrend védelme. Az 1976-ban jóváhagyott honvédelmi törvény is külön fejezetet szentel a munkásörsg feladatainak, ugyanis hazánkban 1972-ben megszűnt a belső karhatalom, és ez időtől számítva egy sor feladatot a munkásörsgnek kellett és kell ellátnia. Gondolok itt a hátszázvédelemre, a közrend és közbiztonság fenntartásának segítésére, a határvédelmi feladatokban való részvételre, különböző (és nemcsak párt-) objektumok őrzésére, az elemi csapások és tömegkatasztrófák következményeinek felszámolásában való közreműködésre, valamint az ország fegyveres erőinek támogatására. A munkásörsg tehát társadalmi alapon szervezett önkéntes fegyveres testület, és feladatait állami jogszabályok határozzák meg. Ervényszerű ugyan a pártirányítás, de ez elsősorban politikai tartalmat fejez ki. Megítélésem szerint az előbb felsorolt feladatok ellátását legelőszóbban a mi testületünk tudja biztosítani. Ugy értem, nem árt megjegyezni, hogy a munkásörsghez hasonló jellegű szervezetek a világ szinte minden országában működnek, az USA-ban például nemzeti gardának hívják. S ha már a névvel tartunk: az elmúlt időszakban többen javasolták a munkásörsg elnevezés megváltoztatását, így például azt, hogy hívják nemzetőrségnek. Ma a munkásörsgben társadalmunk valamennyi rétege képviselteti magát, és több nemzedék dolgozik együtt, vagyis a nemzeti érdeket megvalósítóknak látjuk, és a névváltoztatást sem tartjuk indokoltnak. E témakörben engedjen meg egy idézetet: Kádár János 1981 decemberében a következőket hangosította: „A munkásörsg nem pártkader, soha nem is válhat azzá. Nem ez a funkciója. A munkásörsg testületszervezet, a magyar szocialista társadalmi rendszer intézménye.”

Befejezésül tehát annyit mondanék, hogy testületünk a jövőben is támogatja a párt politikáját, amely a szocializmus megőrzését célozza. A munkásörsg közéleti emberek szervezete, akik érzelmeikkel és értelmükkel, ha nem is mindig vitamentesen, de évek óta a megújulást szolgálva teljesítik feladataikat.

Bátyi Zoltán

Előadás a politikai akadémián

Az MSZMP Szeged Városi Bizottságának időszerű kérdésekkel foglalkozó akadémiáján január 18-án, szerdán délután fél 3 órai kezdettel a Szabadság film-színházban Kiss Barna, a

JATE adjunktusa, Alkotmányunk a reform előtt című előadást tartott. Az előadás után filmvetítés lesz. A politikai akadémia miatt a meghirdetett első mozifilm-előadás elmarad.